

ÎNCHEIERE

17 iunie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat Hotelul „Zarea” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” privind anularea facturii fiscale,

împotriva deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

c o n s t a ț ă :

La 21 august 2017, Întreprinderea de Stat Hotelul „Zarea” (în continuare Hotelul „Zarea” ÎS) a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” (în continuare SA „Apă-Canal Chișinău”) privind anularea facturii fiscale.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că la 22 mai 2017 angajații SA „Apă-Canal Chișinău” au prelevat din căminul de control al întreprinderii probe de ape uzate deversate în sistemul public de canalizare, iar la 31 mai 2017 pârâta a întocmit factura fiscală seria AAB nr. 3374273, prin care a aplicat coeficientul spre plată 10 a tarifului diferențiat, calculând plata pentru serviciile respective în luna mai 2017 în valoare de 83 352,24 de lei.

Ulterior, la 30 iunie 2017 SA „Apă-Canal Chișinău” a eliberat factura fiscală seria AAB nr. 4705830, potrivit căreia furnizorul pentru serviciile prestate în aceeași perioadă luna mai 2017 a decis să aplice coeficientul spre plată 5 a tarifului diferențiat, calculând pentru serviciile prestate o altă sumă în mărime de 41 676,12 de lei.

Hotelul „Zarea” ÎS califică acțiunile SA „Apă-Canal Chișinău” drept abuzive și ilegale, care încalcă drepturile legitime ale cumpărătorului, din care motiv și solicită anularea facturii de plată.

Potrivit scrisorii nr.1200/3783 din 23 martie 2017 SA „Apă-Canal Chișinău” a informat Hotelul „Zarea” ÎS despre rezilierea cu începere din 01 mai 2017 a

contractului privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți nr. 20-13/15942 din 22 decembrie 2009, urmând a fi încheiat un acord ce va reglementa raporturile date, ce nu a fost însă propus de către pârâtă spre semnare.

Astfel, aplicarea tarifelor diferențiate a fost realizată ilicit de către pârâtă, inclusiv în contextul în care apele deversate de Hotelul „Zarea” ÎS în sistemul de canalizare în urma activității sale nu cad sub incidența normelor invocate de pârâtă, rezultatele probelor de ape uzate, prelevate la 22 mai 2017, nefiind corecte, fiind manipulate în interesele pârâtei.

Prin actul contestat SA „Apă-Canal Chișinău” a admis încălcarea drepturilor Hotelul „Zarea” ÎS, inclusiv de acces la serviciile prestate de pârâtă, în lipsa unor clauze contractuale ce ar reglementa raportul respectiv și contrar dispozițiilor legale, serviciul vizat în factura contestată nefiind prestat de către pârâtă, iar tarifele respective urmau a fi aprobate, conform dispozițiilor legale, de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

Solicită reclamanta anularea în partea ce ține de plata serviciilor pentru luna mai 2017 în mărime de 41 676,12 lei a facturii fiscale seria AAB nr. 4705830 eliberată la 30 iunie 2017 de către SA „Apă-Canal Chișinău”, calculată în baza anexei nr. 1 la factură privind calculul coeficientului la tarif pentru aplicarea tarifului diferențiat pentru depășirea concentrațiilor maxime admisibile în apele uzate, în baza rezultatelor încercărilor de laborator ale probelor de ape uzate, prelevate la 22 mai 2017.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea înaintată de Hotelul „Zarea” ÎS a fost admisă și s-a anulat parțial în sumă de 41 676,12 de lei factura fiscală seria AAB nr. 4705830 din 30 iunie 2017 emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău”.

Prin decizia din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către SA „Apă-Canal Chișinău” împotriva hotărârii din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Instanțele de judecată în motivarea soluției au reținut că SA „Apă-Canal Chișinău”, la emiterea facturilor fiscale privind plata pentru serviciile de canalizare în cazul depășirii normelor CMA cu aplicarea tarifului diferențiat, nu s-a condus de exigențele legale, interpretând în mod selectiv prevederile art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13.12.2013. Reieșind din norma menționată, rezultă că SA „Apă-Canal Chișinău” are obligația de a indica expres modalitatea de calcul a sumei înaintate spre plată clientului, condiție nerealizată în cazul dat, în contextul în care s-a constatat că în factura contestată nu a fost indicată modalitatea de calcul a tarifului diferențiat și nu s-a justificat aplicarea coeficientului „5” la tariful pentru evacuarea apelor uzate în sistemul de canalizare, invocându-se în mod general că tariful a fost determinat conform prevederilor art. 22 alin. (18) al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13.12.2013.

Astfel, s-a concluzionat că actul administrativ contestat – factura fiscală seria AAB nr. 4705830 din 30 iunie 2017 contravine prevederilor Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, așa cum în această factură fiscală nu este indicată modalitatea de determinare a tarifului diferențiat aplicat Hotelului „Zarea” ÎS, iar contractul specificat în această factură – nr. 245133/33 nu poate fi reținut ca temei de calcul în contextul în care acesta nu specifică expres modalitatea de

calculare a tarifelor diferențiate, ci doar conține o trimitere generală la cadrul normativ.

Instanțele au menționat că Hotelul „Zarea” ÎS, în calitate de client, a fost pus într-o situație de incertitudine referitor la modalitatea de stabilire a tarifului diferențiat aplicat de SA „Apă-Canal Chișinău” or, în lipsa unei formule a tarifului diferențiat pentru deversarea apelor uzate cu concentrație maxim admisibilă, SA „Apă-Canal Chișinău” stabilește în mod unilateral tariful diferențiat, această modalitate de calcul a tarifului diferențiat nefiind reglementată de careva normă legală sau normativă.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel SA „Apă-Canal Chișinău” la 24 decembrie 2019 a depus recurs, solicitând casarea deciziei din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii, ca fiind nefondată.

În motivarea recursului SA „Apă-Canal Chișinău” a reiterat motivele expuse în referință și în cererea de apel, a invocat că instanțele judecătorești au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

A invocat că instanța de apel a aplicat o lege care nu trebuia aplicată și anume Legea privind plata pentru poluarea mediului nr.1540-XIII din 15.02.1998, care nu este aplicabilă speței, pe motiv că deversarea realizată de către Hotelul „Zarea” ÎS a apelor industriale uzate cu depășirea concentrațiilor maxim admisibile a poluanților nu a avut loc în mediul înconjurător, ci în rețeaua de canalizare deservită de SA „Apă-Canal Chișinău”, ce transportă apele uzate la stația de epurare gestionată de ultima.

A precizat că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 22 alin. (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13.12.2013, nefiind întemeiate nici argumentele instanței de fond precum că SA „Apă-Canal Chișinău” prestează servicii în lipsa contractului respectiv.

Consideră concluziile instanței ca fiind lipsite de sens logic în partea anulării parțiale a facturii fiscale, reieșind din faptul că Hotelul „Zarea” ÎS a recunoscut parțial suma din factură prin achitarea acesteia la 11 iulie 2017, astfel recunoaște și modalitatea de calcul aplicată de către operator în baza legislației în vigoare.

Cererea de recurs a fost expediată în adresa intimatului Hotelul „Zarea” ÎS, fiind recepționată de ultimul la 12 februarie 2020 (f.d. 226), însă aceasta nu și-a valorificat dreptul de a depune referință.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Examinând recursul depus de SA „Apă-Canal Chișinău”, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când: a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Astfel, potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 02 octombrie 2019.

Totodată, din materialele dosarului și anume procesul-verbal al ședinței de judecată, rezultă că la pronunțarea dispozitivului deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2019, reprezentantul SA „Apă-Canal Chișinău”, a fost prezent (f.d. 195).

În acest context, este de menționat că în corespundere cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Prin prisma art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

În același timp art. 33 din Codul administrativ, prevede că comunicarea interinstituțională și comunicarea cu participanții sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poștă, telefon, fax, poștă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficiență, rapiditate și economie de costuri.

Prin urmare, se atestă că decizia din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului SA „Apă-Canal Chișinău” în momentul pronunțării acesteia, însă, recursul a fost depus abia la 24 decembrie 2019, contrar art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, ceea ce denotă că a fost depus peste termenul de 30 de zile de la notificare.

În această ordine, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că în conformitate cu art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Mai mult, este de menționat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Sub acest aspect, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că SA „Apă-Canal Chișinău” a cunoscut despre decizia din 02 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, și prin urmare, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorant cu desăvârșire, care în consecință a generat omiterea termenului prescris la art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

La caz, recurentul SA „Apă-Canal Chișinău” nu a depus cerere privind repunerea recursului în termen în sensul art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, și nici nu a prezentat probe concludente și pertinente în vederea argumentării omiterii termenului legal, motiv din care recursul necesită a fi declarat inadmisibil.

Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de art. 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia în temeiul art. 246 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ, de a declara inadmisibil recursul depus de SA „Apă Canal-Chișinău”.

În conformitate cu art. 193, art. 230, art. 245 alin. (1), art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh